

[Etusivu](#) > ... > [Hae Oikeusalan Ammattilaisia](#) > [Asiantuntijahaku](#) > Portugal

Asiantuntijahaku

Sisällön tuottaja:

Portugali

Portugali

I. Asiantuntijaluettelot ja -rekisterit

Pakkolunastussäännöstössä säädetyn menettelyn lisäksi Portugalissa ei ole muuta virallista asiantuntijaluetteloa tai -rekisteriä. Pakkolunastussäännöstössä (hyväksytty 18. syyskuuta annetulla lailla nro 168/99) säädetään luetteloon kuuluvien asiantuntijoiden osallistumisesta menettelyihin, jotka koskevat pakkolunastuksen julistamista yleishyödylliseksi, ja menettelyihin, jotka liittyvät hallinnollisen takavarikon täytäntöönpanoon, mukaan lukien molempien menettelyjen sovittelu- ja muutoksenhakuvaiheet.

Asiantuntijan tekemien arviointien ja tutkimusten perusteella on erityisesti määritettävä pakkolunastuksen kohteena olevalle osapuolelle maksettavan kohtuullisen korvauksen määrä. Korvauksen määrä lasketaan asianomaisten tosiseikkojen perusteella.

Edellä mainittujen menettelyjen asiantuntija- ja sovittelutehtävien hoitamisen edellytyksiä säätelevän [10. toukokuuta annetun asetuksen nro 125/2002](#) mukaisesti [oikeushallinnon pääosasto \(DGAJ\)](#) on se Portugalin viranomainen, joka vastaa [virallisen asiantuntijaluettelon](#) julkaisemisesta ja päivittämisestä sekä asiantuntijoiden valinta- ja rekrytointimenettelyjen edistämisestä. Asiantuntijatehtäviä ovat erityisesti seuraavat:

1. ennuste pakkolunastuskuluista
2. tutkimusten suorittaminen
3. arviointien laatiminen
4. osallistuminen sovittelumenettelyihin.

Lisäksi asiantuntijoita nimetään virallisesta luettelosta tapauksissa, joissa laki sallii irtaimen omaisuuden pakkolunastuksen, erityisesti [6. heinäkuuta annetun lain nro 13/85](#) (Portugalin kulttuuriperintölaki) 16 §:n nojalla.

Asiantuntijaluettelo pidetään ajan tasalla tarkistamalla sitä säännöllisin väliajoin.

Asiantuntijan etsimiseen Portugalista ei ole olemassa hakutyökalua.

II. Asiantuntijoiden pätevyys

Luetteloon merkitsemistä varten ehdokkaiden on täytettävä seuraavat vaatimukset:

1. Heillä on oltava [9. heinäkuuta annetussa määräyksessä nro 788/2004](#) ilmoitettu asianmukainen tutkinto.
2. Heidän on oltava vähintään 18-vuotiaita.
3. Heitä ei ole kielletty hoitamasta julkista virkaa eikä heitä ole todettu esteellisiksi hoitamaan tehtäviä, jotka asiantuntijan on hoidettava.
4. Heillä on tehtävien hoitamisen edellyttämä fyysinen vahvuus ja sen edellyttämät henkiset ominaisuudet.
5. Heidän on noudatettava pakollisia rokotuslakeja.

III. Asiantuntijoiden palkkiot

Tuomioistuinten nimeämät asiantuntijat eivät voi saada ennakkomaksua.

Asiantuntijan palkkio määritetään 26. helmikuuta annetulla [asetuksella nro 34/2008](#) hyväksytyyn menettelykustannuksia koskevan asetuksen 17 §:ssä vahvistetun säännöksen taulukon IV mukaisesti: 1–10 laskentayksikköä (yhden yksikön arvo on 102,00 euroa). Portugalin perustuslakituomioistuin totesi 1. helmikuuta 2017 sitovasti, että sääntö, jolla estetään yli 10 laskentayksikön (1 020,00 euroa) suuruiset asiantuntijapalkkiot, oli perustuslain vastainen oikeasuhteisuusperiaatteen vuoksi.

Tuomarin valitseman asiantuntijan matkakulut korvataan etukäteen.

Asiantuntijapalkkioiden maksuvelvollisuutta käsitellään seuraavasti:

Siviilioikeudellinen menettely

Menettelyn kustannuksiin sisältyy asiantuntijapalkkio. Kukin asianosainen maksaa omat oikeudenkäyntikulunsa ja edustajansa kulut. Tuomioistuin myöntää asian kokonaan voittaneelle asianosaiselle korvauksen kustannuksista, jotka ovat olleet välttämättömiä, jotta asianosainen on voinut käyttää tai puolustaa tehokkaasti oikeuksiaan asian hävinnyttä asianosaista vastaan.

Jos asianosainen on voittanut asian vain osittain, tuomioistuin jakaa kustannusten korvaamisen oikeudenmukaisesti tai päättää, että kenelläkään asianosaisista ei ole oikeutta korvaukseen. Menettelyn tulosten perusteella valtiolla on oikeus saada valtiolle aiheutuneista menettelykustannuksista korvaus asianosaisilta, jos tällaisiin kustannuksiin ei odoteta sovellettavan vapautusta tuomioistuinmaksuista.

Rikosoikeudellinen menettely

Rikosoikeudellisten menettelyjen, myös täytäntöönpanomenettelyjen, toteuttamisesta aiheutuvat kustannukset maksaa valtio. Jos vastaaja on tuomittu lainmukaisesti, hänen on maksettava valtiolle takaisin kiinteä määrä muista valtion alun perin kattamista kuluista, kuten matkustuskulut tai laboratoriotutkimuksista aiheutuvat kulut. Tämä kuitenkin edellyttää, että asiantuntijalausuntoa oli pyydetty menettelyn aikana.

Asianosaiset eivät voi saada oikeusapua asiantuntijapalkkiota varten.

IV. Asiantuntijoiden vastuu

Portugalin asetukset eivät sisällä asiantuntijan vastuuta koskevia erityissäännöksiä, vaan siihen sovelletaan yleisiä säännöksiä (vahingonkorvaus- ja sopimusoikeutta).

Asiantuntijan on kuitenkin hoidettava tehtävänsä asianmukaisella huolellisuudella nimeämisen säilyttämiseksi, koska tuomari voi määrätä sakon, jos asiantuntija rikkoo yhteistyötä tuomioistuimen kanssa koskevaa velvollisuutta. Tuomioistuin voi myös poistaa asiantuntijan menettelystä, jos asiantuntijan toiminta katsotaan huolimattomaksi (esimerkiksi jos hän ei toimita asiantuntijalausuntoa määräajassa).

Nimettyjen asiantuntijoiden on sitouduttava varmistamaan, että he hoitavat heille annetun tehtävän, paitsi jos he ovat virkamiehiä ja se häiritsee heidän tehtäviensä hoitamista.

Asiantuntijoiden ei tarvitse kattaa mahdollista korvausvastuutaan ammatillisella vastuuvakuutuksella.

Laissa ei ole määritelty asiantuntijan vastuuseen sovellettavaa ylärajaa.

V. Lisätietoja asiantuntijamenettelyistä

Portugalissa oikeusalan asiantuntijan tehtäviin sovelletaan pääasiassa [siviiliprosessilain](#) 467–489 §:ää ja [rikosprosessilain](#) 151–163 §:ää. Näistä säännöksistä ei ole saatavilla verkossa englanninkielistä versiota.

Asiantuntijan nimeämistä siviili-, rikos- ja hallintotuomioistuimen käsittelyyn koskevat yleiset säännöt ovat samankaltaisia. Asiantuntijan nimikettä ei ole suojattu.

Portugalin oikeusjärjestelmässä ei tehdä eroa asiantuntijatodistajien, teknisten asiantuntijoiden, oikeusalan asiantuntijoiden tai muunlaisten asiantuntijoiden välillä.

Kuten edellä todettiin, pakkolunastuslain nojalla nimettyjä asiantuntijoita koskevan luettelon lisäksi ei ole

olemassa muuta virallista asiantuntijaluetteloa. Asiantuntijoita käytetään usein sekä rikos- että siviilioikeudellisissa menettelyissä.

1 Asiantuntijoiden nimeäminen

Siviilioikeudellisissa menettelyissä asiantuntijoita voivat nimetä vain tuomioistuimet. Rikosoikeudellisissa menettelyissä syyttäjä voi nimetä asiantuntijoita tutkintavaiheessa.

Asiantuntijoita voidaan nimetä myös oikeudenkäyntiä edeltävässä vaiheessa.

1.a Nimeäminen tuomioistuimen toimesta

Tuomioistuin voi nimetä asiantuntijan asianosaisen pyynnöstä tai oman harkintansa mukaan. Riita-asioita koskevassa menettelyssä tuomioistuin määrää asiantuntijatodisteiden hankkimisesta, jos päätös riippuu sellaisten tosiseikkojen arvioinnista, joista tarvitaan tieteellistä tietoa.

Asiantuntijan nimeäminen siviili-, rikos- ja hallintotuomioistuimen menettelyihin tapahtuu samalla tavalla.

Asianosaiset ja nimetty asiantuntija itse voivat olosuhteista riippuen vedota asiantuntijan tehtävistä jääväämisen ja oikeudelliseen erivapauteen.

Tuomareiden jääväämistä koskevia sääntöjä sovelletaan soveltuvin osin.

Riippumattomien elinten tai itsehallintoalueiden vastaavien elinten haltijat on vapautettu asiantuntijatehtävän hoitamisesta. Sama pätee niihin, joilla on lain mukaan vastaava asema, kuten yleisiin syyttäjiin näiden hoitaessa tehtäviään ja ulkomaisten diplomaattiedustajiin.

Asiantuntijana toimimisesta voi saada vapautuksen henkilökohtaisten syiden nojalla.

Kun tuomioistuin nimeää asiantuntijoita, se valitsee heidät asiantuntijaluettelosta tai -rekisteristä, lukuun ottamatta lääketieteellistä asiantuntemusta, jonka osalta määräysvalta on lakisääteisesti osoitettu julkiselle laitokselle [Instituto Nacional de Medicina Legal e Ciências Forenses](#).

Asiantuntijan nimeäminen rekisteristä on yleinen käytäntö, jota tuomioistuimet pitkälti noudattavat.

1.b Nimeäminen asianosaisten toimesta

Tuomioistuin voi nimetä asiantuntijan asianosaisen pyynnöstä tai oman harkintansa mukaan. Riita-asioita koskevassa menettelyssä tuomioistuin määrää asiantuntijatodisteiden hankkimisesta, jos päätös riippuu sellaisten tosiseikkojen arvioinnista, joista tarvitaan tieteellistä tietoa.

Asianosaisilla ei ole oikeutta nimetä asiantuntijaa vaan ainoastaan ehdottaa sopivaksi katsomaansa henkilöä.

Asianosaiset voivat nimetä asiantuntijan yhteiseen asiantuntijatehtävään siviilioikeudellisissa menettelyissä. Tällöin tuomioistuimen nimeämä asiantuntija tekee yhteistyötä yhden tai useamman asianosaisten nimeämän asiantuntijan kanssa.

2 Menettely

2.a Siviilioikeudellinen menettely

Asiantuntijalle ei ole esimerkiksi oikeuskäytännössä asetettu erityisiä vaatimuksia, joita hänen pitäisi noudattaa lausunnossaan ja/tai oikeudenkäynnissä.

Tuomioistuin ei seuraa tai valvo asiantuntijan tutkimusten etenemistä. Jos lausuntoa ei teknisistä tai ammatillisista syistä voida esittää tuomarin asettamassa määräajassa, tuomioistuimelle on välittömästi ilmoitettava asiasta, jotta se voi nimetä uuden asiantuntijan mahdollisimman pian.

Asiantuntijan suoritukseen ei kohdisteta laadunvalvontaa.

Asiantuntijan lausunto ei sido tuomioistuinta. Tuomioistuin voi harkita toisin ja päättää muuta kuin asiantuntijan lausunto edellyttäisi. Erimielisyyden on kuitenkin perustuttava teknisiin syihin ja oltava perusteltu.

Ei ole olemassa menettelyä, jossa asiantuntijat tapaisivat ennen oikeudenkäyntiä tai heitä ristikuulusteltaisiin ennen oikeudenkäyntiä, jotta ongelmia voitaisiin rajata ja jotta tuomioistuin ymmärtäisi mielipide-erot.

Asianosaiset voivat avustaa asiantuntijaa ja esittää havaintoja asiantuntijan harkittavaksi. Niiden on myös annettava kaikki asiantuntijan tarpeellisiksi katsomat selvitykset. Jos tuomari on läsnä asiantuntijamenettelyn aikana, hän voi myös pyytää, mitä hän katsoo tarpeelliseksi kyseisen menettelyn yhteydessä.

Asiantuntijat voivat käyttää kaikkia tehtäviensä asianmukaiseen suorittamiseen tarvittavia keinoja, toteuttaa asianmukaisia toimenpiteitä tai selvityksiä ja pyytää saada tutustua oikeudenkäyntiasiakirjoihin.

Asiantuntijalla ei kuitenkaan ole velvollisuutta järjestää tapaamisia asianosaisten kanssa saadakseen heidän kommenttinsa.

1. Asiantuntijalausunto

Asiantuntijan ei tarvitse lausunnossaan noudattaa mitään erityisiä muotovaatimuksia.

Jos asiantuntijoita on enemmän kuin yksi eivätkä he pääse yksimielisyyteen, eri mieltä olevien asiantuntijoiden on perusteltava kantansa.

Asiantuntijoiden ei tarvitse toimittaa alustavaa lausuntoa.

Asiantuntijat ovat velvollisia käsittelemään asianosaisten väitteitä ainoastaan lopullisessa lausunnossa.

Asiantuntijalle ei ole esimerkiksi oikeuskäytännössä asetettu erityisiä vaatimuksia, joita hänen pitäisi noudattaa lausunnossaan ja/tai oikeudenkäynnissä.

Joissakin tapauksissa asiantuntijan on laadittava täydentävä lausunto, jos tuomioistuin esittää lisäkysymyksiä tai vaatii asiantuntijaa selventämään lausuntoa.

Asiantuntijat toimittavat lausuntonsa kirjallisesti.

2. Tuomioistuinkäsittely

Jos jompikumpi asianosaisista sitä pyytää tai jos tuomioistuin sitä vaatii, asiantuntijat osallistuvat loppukäsittelyyn antaakseen valan nojalla heiltä pyydettyt selvitykset.

2.b Muu

(Vastaukset näihin kysymyksiin on esitetty sivun muissa osissa ja toistetaan tässä.)

Asiantuntijalle ei ole esimerkiksi oikeuskäytännössä asetettu erityisiä vaatimuksia, joita hänen pitäisi noudattaa lausunnossaan ja/tai oikeudenkäynnissä.

Tuomioistuin ei seuraa tai valvo asiantuntijan tutkimusten etenemistä.

Asiantuntijan suoritukseen ei kohdisteta laadunvalvontaa.

Asianosaiset voivat riitauttaa lausunnon antamalla lausumia ja hankkimalla toisen asiantuntijan lausunnon ennen kuin tuomioistuin päättää asiasta.

periaatteessa asiantuntijan lausunto sitoo tuomioistuinta. Jos tuomioistuin päättää toisin, sen on perusteltava, miksi se on eri mieltä kuin asiantuntija lausunnossaan.

Ei ole olemassa menettelyä, jossa asiantuntijat tapaisivat ennen oikeudenkäyntiä tai heitä ristikuulusteltaisiin ennen oikeudenkäyntiä, jotta ongelmia voitaisiin rajata ja jotta tuomioistuin ymmärtäisi mielipide-erot.

Asiantuntijat saavat olla yhteydessä asianosaisiin menettelyn aikana.

Asianosaiset voivat yleensä olla läsnä asiantuntijan suorittaessa tutkimuksiaan, ja he voivat kommentoida ja vastata asiantuntijoiden kysymyksiin.

Asiantuntijalla ei kuitenkaan ole velvollisuutta järjestää tapaamisia asianosaisten kanssa saadakseen heidän kommenttinsa.

Tässä esitetyt tiedot on kerätty maakohtaisilta yhteyshenkilöiltä, jotka [European Expertise & Experts Institute EEEI](#) oli valinnut asiantuntijahakuja käsittelevän hankkeen aikana.

■ Päivitetty viimeksi: 07/04/2024

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.